

Vienaip ar kitaip, bet dividendus apmokestins

Publikuota: 2015-09-07 06:00 Autorius: Dalius Simėnas [Skaityti komentarus](#) 1

Finansų ministerija (FM) teikia Pelno mokesčio įstatymo pataisas, kurias priėmus, pasak mokesčių ekspertų, nuo 2016 m. nebeliks landų agresyviai mokesčių planavimui tarp įvairių šalių patronuojančiųjų ir patronuojamųjų bendrovių, kai dividendų lengvatos pritaikomos ir vienoje, ir kitoje šalyje.

Lina Krasauskienė, UAB „Deloitte Lietuva“ Mokesčių ir teisės departamento vyresnioji projektų vadovė, spėja, kad priėmus Pelno mokesčio įstatymo pataisas daugės mokesčių ginčų su mokesčių administratoriais. Bendrovės nuotr.

Tokių nuostatų įsigaliojimas Lietuvoje esminės įtakos nei kapitalo judėjimui, nei dividendų apmokestinimui neturės, tačiau tikėtina, kad poveikį labiau pajus verslas, turintis įmonių tokiose ES valstybėse kaip Nyderlandai, Belgija, Liuksemburgas, Jungtinė Karalystė ar trečiosiose valstybėse.

Kita vertus, ekspertai nemano, kad siūloma pataisa yra tam tikras atoveiksmis po vasarą atgijusio akcininkų ginčo „Vilniaus prekybos“ įmonių grupėje, kuri turi įkūrusi įmonių dalyje minėtų jurisdikcijų.

Šia pataisa perkeliama vadinamosios ES Patronuojančių ir dukterinių įmonių direktyvos nuostatos, kurios į nacionalinę teisę turi būti perkeltos iki šių metų gruodžio pabaigos.

Siekia įrašyti saugiklius

Ministerija aiškinamajame rašte nurodo, jog priėmus siūlomas įstatymo pataisas bus užtikrinta, kad dividendų neapmokestinimo išimtimis nebūtų pasinaudota tais atvejais, kai siekiama mokesstinės naudos ir tai yra „pagrindinis arba vienas iš pagrindinių verslo tikslų“. Taip pat siekiama, kad nesusidarytų atvejai, kai iš užsienio gaunami dividendai Lietuvoje neapmokestinami, o juos išmokėjęs užsienio vienetas jais susimažina mokesčio bazę.

Pasak FM, pataisų reikia todėl, kad šiuo metu galiojanti Pelno mokesčio įstatymo redakcija nenumato „specialių antivengiminių“ nuostatų dėl dividendų neapmokestinimo. Todėl jei tenkinamos nustatytos sąlygos, dividendų neapmokestinimo išimtys taikomos visais atvejais.

Lietuvoje galioja bendra europinė dividendų lengvata, vadinamoji dalyvavimo išimtis. Jei Lietuvos įmonė kitos ES šalies narės įmonėje ilgiau nei metus turi 10% ir daugiau akcijų, tuomet tos įmonės išmokami dividendai Lietuvoje nėra apmokestinami. Ta pati nuostata galioja apmokestinant užsienio įmonių investicijas Lietuvos bendrovėse.

Taip gaunama mokesstinė nauda įmonių grupėje, kai dividendus išmokanti bendrovė juos priskiria leidžiamiesiems atskaitymams, o tuos dividendus gaunanti bendrovė kitoje valstybėje jų neapmokestina.

Nukreipta prieš paskolas

Lina Krasauskienė, UAB „Deloitte Lietuva“ Mokesčių ir teisės departamento vyresnioji projektų vadovė, teigia, jog įteisinus tokius Pelno mokesčio įstatymo pakeitimus bus siekiama užtikrinti, kad būtų išvengta dvigubo dividendų neapmokestinimo, pavyzdžiui, dėl hibridinių paskolų naudojimo.

Kęstutis Lisauskas, EY partneris, paaiškina, kad minėtoji ES direktyva skirta kovoti su per pastaruosius 2–3 dešimtmečius paplitusia praktika, kai dėl skirtumų tarp dviejų valstybių nacionalinių teisės aktų vienos šalies bendrovė, išmokanti pinigus savo pagrindinei bendrovei kitoje valstybėje, turi galimybę išmoką traktuoti kaip palūkanas, nors savo esme tai yra pelno paskirstymas (dividendai).

„Anksčiau tai būdavo laikoma priimtinu mokesčių planavimu, o dabar tai vadinama agresyviu mokesčių planavimu. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, ES ir kitos svarbiausios pasaulio valstybės nusprendė apriboti tokią tarptautinių grupių praktiką“, – sako p. Lisauskas.

Prognozuoja daugiau bylų

Dainius Malinauskas, verslo perkėlimo į kitas jurisdikcijas klausimais konsultuojančios bendrovės „Finreda“ direktorius, atkreipia dėmesį, kad siūlomos pataisos, kurios uždraustų pasinaudoti dividendų neapmokestinimo išimti, gali prieštarauti ES Teisingumo Teismui, todėl gali įmones paskatinti bylinėtis su mokesčių administratoriumi.

„Sunku pasakyti, kaip plačiai mokesčių administratorius taikys naujas nuostatas, tačiau galima spėti, kad daugės mokesčių ginčų tarp mokesčių mokėtojų ir mokesčių administratoriaus“, – taip pat prognozuoja p. Krasauskienė.

Ponas Malinauskas nurodo, jog ES Teisingumo Teismas yra pasisakęs, kad įmonių grupės mokesčių politika nepažeidžia ES teisės ir gali būti naudojama, jeigu taikomas mokesstinis sprendimas turi nors mažiausią ekonominę verslo prielaidą.

„Jeigu nustatoma, kad pagrindinė priežastis yra mokesčių mažinimas, tuomet taip, ES Teisingumo Teismas yra pasisakęs, kad tai yra neleistinas mokesčių planavimo būdas“, – sako p. Malinauskas. Todėl jis siūlo projekte palikti teiginį, kad dividendų neapmokestinimas netaikomas, jei siekiama gauti mokesstinę naudą ir tai yra pagrindinis tikslas, tačiau atsisakyti dviprasmiškos nuostatos, kad tai yra „vienas pagrindinių tikslų“.

Įstatymas kapitalo neišplukdys

Pono Lisausko manymu, šių naujų nuostatų įsigaliojimas neturės esminės įtakos nei kapitalo judėjimui (į Lietuvą ar iš jos), nei dividendų apmokestinimui. Tikėtina, kad šių pakeitimų poveikį labiau pajus verslas, turintis įmonių tokiose ES valstybėse kaip Nyderlandai, Belgija, Liuksemburgas, Jungtinė Karalystė ar trečiojoje valstybėje, kurių nacionaliniai teisės aktai numato galimybes tam tikrais atvejais palūkanas traktuoti kaip dividendus ir (ar) atvirkščiai.

Na, o įprastiniu atveju, jei patronuojamoji bendrovė moka dividendus patronuojančiajai ir nei viena, nei kita negauna iš to mokesstinės naudos (t. y. neatskaito dividendų kaip leidžiamų atskaitymų), tada, pasak p. Lisausko, verslo savininkams ir akcininkams nėra ko bijoti.

Dividendų derlius pagausėjo

- Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI) duomenimis, 2014 m. šalies įmonės deklaravo 1.743,6 mln. Lt (504,9 mln. Eur) išmokų gyventojams iš paskirstytojo pelno (dividendų) ir 251,4 mln. Lt (72,81 mln. Eur) išskaičiuoto gyventojų pajamų mokesčio (GPM).
- 2013 m. buvo atitinkamai 1.152 mln. Lt (333,6 mln. Eur) ir 219,9 mln. Lt (63,69 mln. Eur).

- Dividendų pernai išmokėta daugiau, nors jų apmokestinimo tarifas tais metais sumažėjo iki 15% nuo 20% 2013 m., nes 2014 m. deklaruota pajamų iš paskirstytojo pelno suma padidėjo 69,7%, palyginti su 2013 m.
- VMI nurodė neturinti apmokestinimo pavyzdžių dėl iš užsienio gautų dividendų.
- Lietuvoje galioja bendra europinė dividendų lengvata, vadinamoji dalyvavimo išimtis.
- Jei Lietuvos įmonė kitos ES šalės narės įmonėje ilgiau nei metus turi 10% ir daugiau akcijų, tuomet tos įmonės išmokami dividendai Lietuvoje nėra apmokestinami. Ta pati nuostata galioja apmokestinant užsienio įmonių investicijas Lietuvos bendrovėse.

Šaltinis: Valstybinė mokesčių inspekcija, VŽ